
Hvordan tenkte Ibsen?

BOKOVERSIKT

Forfatteren Ingeborg Solbrekken har sin bakgrunn fra jungiansk psykologi og religionshistorie og gav i 1997 ut boken *Heksens kurér. En studie av folkeeventyrenes religiøse, mytologiske, dikteriske og dybdepsykologiske bakgrunn* (1). Der streifet hun også innom Henrik Ibsen, men nå har hun viet ham en hel bok, betegnet som ”en fascinerende og sjelden bok, utenfor de litterære og kulturpolitiske konvensjoner, i krysningspunktet mellom biografisk roman og litterær studie”.

Boken henvender seg i og for seg til alle som er interessert i litteratur, i dramatikk, spesielt i Ibsen, eller i psykologi og dikteriske skaperprosesser. Legenes rolle i Ibsens liv og verk er ikke spesielt fremhevet.

Forfatteren skriver i forordet at Ibsen i 1880, altså vel 50 år gammel, hadde planer om å skrive en liten bok ”Fra Skien til Rom”, der han ville knytte sin diktning til de ytre og indre forhold som hans diktning var sprunget ut av, men at hans forlegger, Hegel, frarådet ham prosjektet. Ingeborg Solbrekken har så satt seg fore å gjøre det dikteren selv ikke gjorde. Boken er selvfølgelig blitt en annen enn den Ibsen selv ville ha skrevet. Den bygger i stor utstrekning på skriftlige kilder, bl.a. mange av Ibsens brev, på tidligere biografier, altså på omfattende studier i Ibsens verk og hans liv. Men de dokumentære brokkene er satt sammen til en helhet i en mer skjønnlitterær form, der lim og sparkel til dels er diktet til av Solbrekken. Hun er bl.a. opptatt av drømmenes betydning, og det er for anmelderen ikke lett å lese seg til hvor mye av dette stoffet som er hentet fra kildene (særlig brevene) og hvor mye som er diktet av forfatteren.

Boken innledes med et utdrag fra en norskstil Ibsen skrev 19 år gammel, *Om Viktigheden af Selvkundskab*, og deretter et fyldig forord og en takk til dem (døde og levende) som har bidratt til boken. Den er ellers bygd opp i 18 ”sonater”, 16 spunnet omkring skuespill (fra *Catilina* til *Når vi døde vågner* med to kapitler viet henholdsvis *Terje Vigen* og *På viddene, forstudier til Brand og Peer Gynt*), og Ibsens ytre og indre vilkår da skuespillene ble til. Kvinnesaksmannen Ibsen er levende fremstilt.

For en tidvis noe pedantisk anmelder er det et minus at det ofte er vanskelig å skille mellom det som er dokumentert og det som er diktet. Det skyldes bl.a. at det ikke er direkte henvisninger i teksten til kildene. En del slurv er det, bl.a. i form av trykkfeil, og at Oslo konsekvent er kalt Christiania på en tid hvor det offisielle navn var Kristiania, og Ibsen selv skrev det slik. En del innslag av moderne norske ord bryter en bevisst arkaiserende stil.

Men boken er godt skrevet, det er spennende lesing og det beste er at den gjør leseren enda mer nysgjerrig på denne tilknappe mann og hans diktning.

JonLange

Oslo

LITTERATUR

1. Solbrekken I. Heksens kurér. En studie av folkeeventyrenes religiøse, mytologiske, dikteriske og dybdepsykologiske bakgrunn. Oslo: Vestalinne, 1997.

Publisert: 10. desember 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.